

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru modificarea și completarea unor Ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de abrogare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 96/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea de informare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	Prin Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din data de 16 iulie 2012, cu modificările și completările ulterioare, s-a asigurat transpunerea în legislația națională a actului normativ comunitar din Pachetul Legislativ 3 – Energie ce reglementează piața internă de gaze naturale, respectiv Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE. Atunci când în cadrul facturilor se prezintă o defalcare a prețului pentru clientul final, se folosesc, la nivelul întregii Uniuni Europene, definițiile comune ale celor trei componente ale acestei defalcări, respectiv componenta de energie și de furnizare, componenta de sistem (transport și distribuție) și componenta care cuprinde impozite, comisioane, taxe și tarife, stabilite în temeiul Regulamentului (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene referitoare la prețurile la gaze naturale și energie electrică și de abrogare a Directivei 2008/92/CE
2. Cadrul național de reglementare	Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede la: <ul style="list-style-type: none">• art. 143 alin. (1) care sunt principalele obligații ale furnizorului de gaze naturale, printre care enumerăm: <i>„h) să încheie cu clienții finali contracte care prevăd condiții contractuale echitabile și cel puțin informațiile prevăzute la art. 145 alin. (4) lit. b) și să transmită gratuit clientului final o copie a contractului înainte de încheierea sau confirmarea încheierii acestuia. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile prevăzute la art. 145 alin. (4) lit. b) sunt oferite, de asemenea, înainte de încheierea contractului;</i>

i) să notifice clienții finali în mod corespunzător cu privire la orice intenție de modificare a clauzelor contractuale, precum și cu privire la orice majorare a prețului/tarifului practicat, după caz, în mod direct și în timp util, dar nu mai târziu de sfârșitul primei perioade normale de facturare care urmează intrării în vigoare a majorării, într-un mod transparent și ușor de înțeles;

j) să informeze clienții finali, în momentul notificării prevăzute la lit. i), cu privire la dreptul de a denunța contractul, în cazul în care nu acceptă noile condiții notificate;

k) să transmită clienților finali informații transparente privind prețurile/tarifele practicate, după caz, precum și privind condițiile generale de acces și de utilizare a serviciilor oferite de către acesta;

p) să informeze corespunzător clienții finali cu privire la consumul lor efectiv de gaze naturale și la costurile reale aferente, suficient de frecvent astfel încât aceștia să aibă posibilitatea să își ajusteze propriul consum de gaze naturale. Aceste informații se comunică la intervale de timp corespunzătoare, ținându-se cont de capacitatea echipamentelor de măsurare ale clientului final și de raportul cost-beneficiu al acestor măsuri, fără să se perceapă clienților finali costuri suplimentare pentru acest serviciu;

t) în cazul clientului final casnic pentru care intervalul de citire a indexului echipamentului de măsurare este mai mare decât perioada de facturare, furnizorul are obligația să emită facturi de regularizare a consumului, pe baza citirilor echipamentului de măsurare, la un interval de timp de maximum 3 luni;”;

• art. 145 alin (4) care sunt principalele drepturi ale clienților finali de gaze naturale, printre care enumerăm:

„b) fără a aduce atingere Legii nr. 193/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2014, să încheie cu furnizorul de gaze naturale un contract care să prevadă condiții/clauze contractuale echitabile și care să conțină cel puțin următoarele informații:

- (i) identitatea și adresa furnizorului;*
- (ii) serviciile oferite, calitatea serviciilor oferite, precum și termenul de începere a derulării contractului, respectiv termenul prevăzut pentru începerea alimentării inițiale cu gaze naturale, după caz;*
- (iii) tipurile serviciilor de mentenanță oferite, după caz, prin contract;*

- (iv) mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate prețurile/tarifele aplicabile, inclusiv cele pentru mentenanță, după caz;
- (v) durata contractului, condițiile de reînnoire/prelungire și de întrerupere a serviciilor și a contractului și dacă este recunoscut dreptul de a denunța cu titlu gratuit contractul;
- (vi) eventualele compensații/despăgubiri și modalitatea de rambursare aplicabilă în cazul nerespectării calității serviciilor prevăzute în contract, inclusiv în cazul facturării inexacte și realizate cu întârziere;
- (vii) modalitățile de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu lit. j);
- (vii) informații privind drepturile clienților, inclusiv privind soluționarea plângerilor și toate informațiile menționate la lit. b) comunicate în mod clar prin intermediul facturilor sau pe paginile de internet ale acestor operatori economici;

c) să primească gratuit de la furnizorul de gaze naturale o copie a contractului care să conțină cel puțin informațiile prevăzute la lit. b) înainte de încheierea sau confirmarea încheierii acestuia. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile prevăzute la lit. b) se primesc, de asemenea, înainte de încheierea contractului;

d) să solicite furnizorului/operatorului de sistem modificarea și completarea contractului încheiat cu acesta, atunci când apar elemente noi ori când consideră necesară detalierea sau completarea unor clauze contractuale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

e) să fie notificați în mod corespunzător cu privire la orice intenție de modificare a contractului, precum și cu privire la orice majorare a prețului/tarifului, în mod direct și în timp util, dar nu mai târziu de sfârșitul primei perioade normale de facturare care urmează intrării în vigoare a majorării, într-un mod transparent și ușor de înțeles, precum și să fie informați, în momentul notificării, cu privire la dreptul de a denunța contractul, în cazul în care nu acceptă noile condiții;

f) să denunțe contractul în cazul în care nu acceptă noile condiții notificate de către furnizorul de gaze naturale;

k) să primească informații transparente privind prețurile/ tarifele aplicabile, precum și privind condițiile generale de acces și de utilizare a serviciilor oferite de către furnizorul de gaze naturale;

p) să fie informați corespunzător cu privire la consumul lor efectiv de gaze naturale și la costurile reale aferente, suficient de frecvent astfel încât să aibă posibilitatea să își ajusteze propriul consum de gaze naturale. Aceste informații sunt comunicate de furnizor la intervale de timp corespunzătoare, ținându-se cont de capacitatea echipamentelor de măsurare ale clientului final și de raportul cost-beneficiu al acestor măsuri, fără ca acesta să perceapă clienților finali costuri suplimentare pentru acest serviciu.;”

- art. 177 alin. (3) faptul că:

„Pe piața concurențială cu amănuntul, furnizorii vând gaze naturale clienților finali prin contracte la prețuri negociate sau oferte-tip.”

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la *„aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și a gazelor naturale”*, iar conform prevederilor art. 10 alin. (1) lit. q) ale aceluiași act normativ, ANRE *„elaborează și/sau aprobă reglementările tehnice, comerciale, economice sau operaționale, cu caracter obligatoriu pentru funcționarea sectorului gazelor naturale”*.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, aprobată prin Legea nr. 206/2022 cu modificările și completările ulterioare, (denumită în continuare *OUG 27/2022*) prevede la art. 2 alin. (3) faptul că *„Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei va elabora și va aproba, cu consultarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor și a furnizorilor de gaze naturale/energie electrică, conținutul minim obligatoriu al facturilor de gaze naturale și de energie electrică astfel încât facturile să conțină*

	<p><i>informații corecte, transparente, clare, lizibile și ușor de înțeles, care să ofere clienților casnici posibilitatea să își ajusteze propriul consum și să compare condițiile comerciale de furnizare”.</i></p> <p>Totodată, potrivit prevederilor art. 2 alin. (3[^]1) din <i>OUG nr. 27/2022</i>, „<i>Furnizorii au obligația de implementare în sistemul informatic a prevederilor privind factura la gaze naturale/energie electrică astfel încât să fie aplicate în mod unitar începând cu facturile aferente consumului de energie electrică/gaze naturale din luna aprilie 2023”.</i></p> <p>Cadrul de reglementare pentru desfășurarea activității de furnizare a gazelor naturale la locurile de consum ale clienților finali, respectiv relațiile dintre furnizori și clienții finali de gaze naturale, este format din următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali</i>, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 29/2016, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare <i>Regulament</i>; • <i>Ordinul nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor naturale</i>, cu modificările și completările ulterioare (<i>Ordinul 106/2014</i>); • <i>Regulamentului privind activitatea de informare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale</i>, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 96/2015, cu modificările și completările ulterioare (<i>Ordinul 96/2015</i>); • <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea platformei online de schimbare a furnizorului de energie electrică și gaze naturale și pentru contractarea furnizării de energie electrică și gaze naturale</i>, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 3/2022, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare <i>Regulament POSF</i> .
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Prin promovarea prezentului proiect de ordin se urmărește transpunerea prevederilor art. 2 alin. (3) din <i>OUG 27/2022</i> privind conținutul minim al facturilor de gaze naturale astfel încât furnizorii să-l implementeze în mod unitar începând cu facturile aferente consumului de gaze naturale din luna aprilie 2023, dar și modificarea și completarea <i>Regulamentului</i> în vederea corelării cu termenele și condițiile din <i>Regulamentul POSF</i>.</p>

	<p>Totodată, prezentul proiect de ordin urmărește corelarea informațiilor privind condițiile comerciale puse la dispoziția clienților finali de furnizori atât în etapa precontractuală, prin intermediu ofertei-tip de furnizarea a gazelor naturale, cât și în etapa contractuală, prin intermediul contractului de furnizare a gazelor naturale și a facturii aferente consumului de gaze naturale.</p> <p>Astfel, în cuprinsul <i>Ordinului 106/2014</i> au fost modificate/completate prevederile referitoare la etapa precontractuală, în corelare cu modificările din <i>Regulament</i>, iar prevederile referitoare la etapa contractuală au fost eliminate din cuprinsul acestui ordin și incluse în cuprinsul <i>Regulamentului</i>.</p> <p><i>Ordinul 96/2015</i> referitor la asigurarea informării clienților finali de gaze naturale de către furnizori se abrogă, prevederile acestuia fiind preluate și actualizate sub forma unei secțiuni distincte în cuprinsul <i>Regulamentului</i>.</p>
<p>4. Schimbări preconizate/măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>Principalele modificări aduse <i>Regulamentului</i> de către prezentul proiect de Ordin supus consultării publice, comparativ cu varianta în vigoare, sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s-au introdus definiții pentru fiecare din componentele prețului final facturat; • s-a stipulat ca în cazul clienților vulnerabili să fie posibilă eșalonarea la plată a facturii, la cerere, pe o perioadă de minimum 3 luni sau convenită de părți; • s-au corelat prevederile din <i>Regulament</i> cu cele din <i>Ordinul 3/2022</i>, referitoare la dreptul clienților finali de schimbare a furnizorului, cu respectarea condițiilor/clauzelor contractuale și ale regulamentului POSF; • s-a prevăzut că încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale de către clientul final se poate realiza atât prin intermediul POSF, cât și în afara POSF prin mecanisme alternative puse la dispoziția clientului final de către furnizori, cu respectarea regulamentului POSF și a legislației în vigoare; • s-a introdus prevederea conform căreia paginile de internet ale furnizorilor trebuie să conțină o legătură către POSF; • s-au completat prevederile referitoare la clauzele din contractul de furnizare a gazelor naturale, în sensul detalierii informațiilor minime pe care trebuie să le cuprindă acesta, inclusiv în ceea ce privește componentele prețului final; • s-a stabilit că, atunci când cadrul general aplicabil relațiilor contractuale derulate între furnizor și clienții finali dintr-o anumită categorie este înscris de către furnizor într-o anexă denumită „<i>Condiții generale pentru furnizarea</i>

gazelor naturale“, aceasta face parte integrantă din contract, se afișează pe pagina de internet a furnizorului și se pune în mod gratuit la dispoziția clientului final la încheierea contractului;

- s-a precizat faptul că în contractul de furnizare a gazelor naturale este interzisă includerea unor clauze care împiedică schimbarea furnizorului de gaze naturale;
- s-a introdus prevederea conform căreia factura emisă de către furnizor clienților finali poate conține și contravaloarea unor servicii prestate de către furnizor, altele decât cele de furnizare sau prestate de către alți operatori economici cu care furnizorul are încheiate contracte, situație în care furnizorul nu poate condiționa furnizarea gazelor naturale către client de achiziționarea sau de plata de către acesta a altor produse/servicii care nu fac obiectul activității de furnizare a gazelor naturale;
- s-a introdus o prevedere privind obligația operatorului de a transmite furnizorului informații privind intervalul de citire a indexului echipamentului de măsurare de către operator și perioada din lună în care acesta efectuează citirea indexului, precum și informații privind modificarea acestora, dacă este cazul; după primirea de la operator a acestor informații furnizorul este obligat să notifice clientul final prin intermediul facturii;
- s-a stabilit ca în procesul de schimbare a furnizorului, indexului echipamentului de măsurare care este luat ca referință pentru facturarea consumului de gaze naturale să fie stabilit prin autocitire de către clientul final sau prin citire de către operator, în conformitate cu prevederile regulamentului POSF;
- s-a precizat că în situația în care în perioada de facturare are loc o modificare a prețului final, valoarea consumului de gaze naturale pentru fiecare din perioadele de aplicare a prețurilor din perioada de facturare, se determină proporțional cu numărul de zile de aplicare a prețului;
- s-a precizat că intervalul de timp în care se poate transmite indexul autocitit trebuie să fie corelat cu perioada stabilită de către operator pentru citirea indexului echipamentului de măsurare;
- s-au actualizat informațiile obligatorii a fi incluse în factură, fiind stabilite informațiile prioritare esențiale care trebuie trecute pe prima pagină a facturii,

astfel încât clientul final să știe consumul facturat și cât trebuie să plătească pentru acesta, iar pe a doua pagină a facturii să se detalieze aceste informații prioritare; informațiile adiționale care nu se referă la facturare, dar care pot fi utile clientului final pe parcursul derulării contractului de furnizare a gazelor naturale, și informațiile privind facturarea care oferă periodic clientului final o perspectivă cuprinzătoare asupra consumului efectiv realizat și a costului actual cu gazele naturale, astfel încât acesta să aibă posibilitatea de a-și ajusta propriul consum, vor fi trecute de furnizor în anexa la factură;

- s-a precizat că în cazul în care furnizorul trebuie să emită o factură de regularizare, valoarea puterii calorifice superioare medii aferente perioadei pentru care se face regularizarea să fie calculată ca medie ponderată a puterilor calorifice superioare pentru fiecare zi din perioada de regularizare;
- s-a stabilit ca în cazul în care furnizorul emite factura pentru o perioadă de facturare mai mare decât cea prevăzută în contract sau stabilită conform reglementărilor în vigoare, acesta, la cererea clientului final, este obligat să eșaloneze la plată sumele datorate de clientul final, pe o perioadă cel puțin egală cu perioada de facturare pentru care a fost emisă factura;
- s-a stabilit că furnizorul este responsabil să transmită facturile clienților finali cu cel puțin 5 zile înainte de data scadenței, astfel încât plata acestora să poată fi efectuată până la data scadenței;
- s-a introdus o secțiune nouă referitoare la soluționarea de către furnizor a plângerilor clientului final privind facturarea, unde s-a prevăzut, printre altele, și faptul că un client final nu este obligat să achite factura pentru care a înaintat o plângere furnizorului, până la soluționarea plângerii;
- au fost detaliate/actualizate prevederile referitoare la activitatea de informare a clienților finali.

Principalele modificări aduse *Ordinului 106/2014* de către prezentul proiect de Ordin supus consultării publice, comparativ cu varianta în vigoare, sunt următoarele:

- s-au completat/detaliat prevederile referitoare la conținutul ofertei-tip, în sensul detalierii prețului final pe componente;

	<ul style="list-style-type: none"> • s-a inclus o prevedere conform căreia trebuie să se precizeze dacă prețul gazelor naturale din cadrul ofertei-tip este fix sau variabil; • s-a stipulat faptul că o ofertă-tip de furnizare a gazelor naturale nu poate fi modificată de către furnizor în perioada de valabilitate a acesteia; • s-a stabilit că furnizorii de gaze naturale au obligația actualizării ofertelor-tip de furnizare a gaze naturale introduse în baza de date a aplicației web interactive pusă la dispoziție de către ANRE, în sensul că cele care au expirat trebuie excluse începând cu ziua următoare încetării perioadei de valabilitate, iar cele nou lansate trebuie introduse în formă electronică în baza de date a aplicației, în termen de maximum 1 zi lucrătoare de la data lansării ofertei-tip; • s-a introdus obligația furnizorilor de a încărca în comparatorul de oferte din POSF toate datele, informațiile și documentele necesare clientului final pentru alegerea unei oferte-tip și încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale prin intermediul POSF; • prevederile referitoare la etapa contractuală au fost abrogate și incluse în cuprinsul <i>Regulamentului</i>.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei b) impactul asupra operatorilor economici c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)	Nu vor fi înregistrate distorsiuni în derularea raporturilor contractuale dintre furnizori și clienți finali.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Alte informații	<p>Având în vedere prevederile art. 2 alin. (3) și alin. (3¹) din OUG 27/2022, și anume:</p> <p><i>”(3)Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei va elabora și va aproba, cu consultarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor și a furnizorilor de gaze naturale/energie electrică, conținutul minim obligatoriu al facturilor de gaze naturale și de energie electrică astfel încât facturile să conțină informații corecte, transparente, clare, lizibile și ușor de înțeles, care să ofere clienților casnici posibilitatea să își ajusteze propriul consum și să compare condițiile comerciale de furnizare.</i></p> <p><i>(3¹) Furnizorii au obligația de implementare în sistemul informatic a prevederilor privind factura la gaze naturale/energie electrică astfel încât să fie aplicate în mod unitar începând cu facturile aferente consumului de energie electrică/gaze naturale din luna aprilie 2023”,</i></p> <p>perioada stabilită pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la prezentul proiect de act normativ supus consultării publice, este de cel puțin 10 zile calendaristice de la data publicării anunțului, dar ținând cont de prevederile legale imperative mai sus menționate, respectiv transpunerea acestora înainte de data de 1 aprilie 2023 (cu publicare în Monitorul Oficial înaintea acestei date), actul normativ va fi supus aprobării Comitetului de reglementare al ANRE (după parcurgerea etapelor corespunzătoare) într-un termen mai mic de 30 zile lucrătoare de la data publicării pe pagina de internet a ANRE a anunțului de deschidere a procesului de consultare publică.</p>

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	Nu este cazul.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Proiectul de act normativ nu are ca obiect activități ale autorităților administrației publice.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.